

ZŠ ŽIDLOCHOVICE, okres Brno-venkov, příspěvková organizace
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro školní družinu,

*Základní škola Židlochovice, Tyršova 611
okres Brno-venkov, příspěvková organizace*

Obsah

Obsah	2
1. Identifikační údaje.....	3
2. Školní vzdělávací program pro školní družinu.....	4
3. Charakteristika školní družiny.....	4
4. Personální, materiální a ekonomické podmínky	4
5. Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.....	5
6. Podmínky pro přijetí ke vzdělávání, průběh a ukončení vzdělávání.....	5
7. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví.....	5
8. Cíle výchovně vzdělávací práce	6
9. Časový plán a provoz školní družiny.....	6
8. Klíčové kompetence.....	7
9. Výchovně vzdělávací oblasti	7
10. Formy činnosti školní družiny	8
11. Evaluační plán	9

1. Identifikační údaje

Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro školní družinu, č. j. ZS_ZIDL 1367/2024

Údaje o škole

Název školy: Základní škola Židlochovice, okres Brno – venkov,
příspěvková organizace

Adresa: Tyršova 611, 667 01 Židlochovice

Ředitel školy: Mgr. Vladimír Soukop

Kontakty: telefon: 547 425 421

e-mail: info@zszidlochovice.czwebové stránky: www.zszidlochovice.cz

IČ: 71001514

RED-IZO 600111334

IZO 118300326

Zřizovatel

Název: Město Židlochovice

Adresa: Masarykova 100, 667 01 Židlochovice

Kontakty: telefon: 547 428 711

e-mail: posta@zidlochovice.czwebové stránky: www.zidlochovice.cz

Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program platí od 1. 9. 2024

Mgr. Vladimír Soukop
ředitel školy

2. Školní vzdělávací program pro školní družinu

Školní vzdělávací program (ŠVP) pro družinu je povinným zveřejněným dokumentem. Slouží pedagogům, rodičům, zřizovateli i kontrolním orgánům. Je kolektivním dílem pedagogů pro konkrétní oddělení družiny a její podmínky.

ŠVP má přispět k cílenému ovlivňování volného času dítěte v ŠD, omezit nahodilost a stereotyp ve volbě námětů, zajistit širší návaznost na školní výuku. Zájmové vzdělávání, které provádí ŠD, probíhá především vlastní činností žáků, jejich interakcí s okolím a získanou vlastní zkušeností. Vše má být založeno na přímých zážitcích z činnosti, potřeby zaměstnat se a komunikovat. Ve struktuře činnosti jsou proporcčně zastoupeny činnosti řízené a spontánní.

3. Charakteristika školní družiny

Školní družina je zřízena dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se dle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina je nedílnou součástí školy. Realizuje výchovu, vzdělávání a zájmovou činnost mimo vyučování. Plní úkoly zájmového vzdělávání především v odpoledních hodinách. Respektuje a rozvíjí věkové a individuální zvláštnosti žáků, učí děti vhodně využívat svůj volný čas k rozvoji zájmů, potřeb, nadání, zálib a k rozvoji důležitých osobních a sociálních kompetencí. Dítě by si mělo ve školní družině především odpočinout, prohlubovat vztahy se svými vrstevníky, realizovat se v činnostech, které ho baví, poznávat své zájmy a rozvíjet je. Školní družina je důležitý výchovný partner rodiny a školy, plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí. Pomáhá překonávat dětem handicap, má důležitou roli v prevenci sociálně patologických jevů.

Stravování žáků ve školní družině probíhá ve školní jídelně. Děti si mohou vybírat stravu z nabídky tří jídel, která si zvolí pomocí čipů.

Kapacita školní družiny je uvedena v rejstříku škol.

4. Personální, materiální a ekonomické podmínky

Ve školní družině pracují vychovatelky. Všechny si doplňují vzdělání studiem odborné literatury a časopisů, sledují nové trendy v problematice zájmového vzdělávání, aktivně se účastní akreditovaných kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblastech sportovních a tělovýchovných, výtvarných, rukodělných a ručních prací. Vychovatelky umí vytvořit příznivé sociální klima, mají organizační schopnosti, umí vybranými aktivitami u dětí vzbuzovat zájem o činnost, mají právní vědomí a znají bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi.

Školní družina je součástí základní školy a je umístěna v budově ve třídách, které jsou vybaveny pro odpolední činnost školní družiny. Učebny jsou prostorné, světlé a útulné. Je zde vytvořen koutek, který slouží především k odpočinku a relaxaci. Pro zájmovou rukodělnou činnost jsou místnosti vybaveny stoly a židličkami. Ve školní družině je dostatek her a hraček i dalších pomůcek pro zájmové činnosti (výtvarné, sportovní, přírodovědné). Během roku jsou potřeby k jednotlivým činnostem dokupovány. K dispozici jsou interaktivní tabule. Dále jsou využívány prostory tělocvičny a cvičné kuchyňky. Výzdoba školy je často aktualizována podle programových bloků.

Úplata je stanovena podle vyhlášky č. 74/2005 sb. o zájmovém vzdělávání. Úhrada úplaty může být plátcem snížena nebo prominuta v souladu s §11 článkem 3. a 4. uvedené vyhlášky na základě

předem předložené písemné žádosti. Pokud se změní podmínky rodiny tak, že zanikne důvod ke slevám, jsou plátcí povinni bez vyzvání zahájit placení úhrady. Způsob plateb, výše úhrady a osvobození plátců jsou stanoveny vnitřní směrnici školy.

5. Podmínky pro vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními a mimořádně nadaných

Školní družinu navštěvují i žáci s podpůrnými opatřeními. Jsou to děti, které potřebují specifický dohled a individuální přístup a mají doporučení ze školského poradenského pracoviště pro ZŠ nebo ŠD. Správný přístup k dítěti a dobrá práce s ním je zaručena pedagogickou odborností vychovatelky a ostatních výchovných pracovníků. Ti zajišťují zvýšenou motivaci dítěte. Důležitý je individuální přístup k dětem mimořádně nadaným. Samozřejmá je spolupráce pedagoga s rodiči.

6. Podmínky pro přijetí ke vzdělávání, průběh a ukončení vzdělávání

Školní družina je určena dětem 1. stupně základní školy. Žáci jsou přijímáni a odhlašováni na základě písemných přihlášek. Žáka do školní družiny přihlašuje zákonný zástupce předáním řádně vyplněného zápisového lístku s uvedením rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny. Přihlášku a zápisový lístek eviduje vedoucí vychovatelka.

O přijetí žáka k činnosti školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce a kritérií pro přijetí. Školní družina je určena pro žáky Základní školy Židlochovice, kteří jsou žáky 1. – 5. ročníku a jsou přihlášení nejpozději do 31. května. Při vyšším počtu zájemců o školní družinu, než je její maximální kapacita, budou žáci umisťováni takto: přednostní právo pro zařazení do ŠD mají žáci 1., 2., 3., 4., a 5. ročníku, dále bude brán zřetel na pořadí přihlášek.

Odhlášení žáka z docházky do činností školní družiny oznámí rodiče písemnou formou vedoucí vychovatelce. O vyloučení z docházky do školní družiny rozhodne ředitel školy na základě návrhu vedoucí vychovatelky, po předchozích upozornění rodičům a po projednání v pedagogické radě. Rozhodnutí o vyloučení ze školní družiny sdělí s patřičným odůvodněním ředitel školy rodičům žáka písemně.

Provozní doba školní družiny:

Je dána vnitřním řádem školní družiny. Výchovně-vzdělávací práce a další činnosti ve školní družině probíhají podle rozvrhu a režimu, který schvaluje ředitel školy. V době prázdnin nebo mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna, pokud počet přihlášených žáků je vyšší než 15 dětí.

Dokumentace:

Přehled výchovně-vzdělávací práce ve školní družině, elektronický systém, který eviduje žáky, celoroční plán práce, měsíční plán práce.

7. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Žáci jsou na začátku, v průběhu i na konci školního roku seznamováni s možnými riziky pobytu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou soustavně poučováni o zásadách správného chování, a to nejen v budově školy, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sezónních činnostech a sportech.

Za bezpečnost dětí je zodpovědná vychovatelka, a to po celou dobu své pracovní doby. Děti jsou vychovatelce předány učitelkou, která s nimi ukončila dopolední vyučování. Vychovatelka smí

odejít mimo budovu školy s maximálním počtem 25 dětí. Na začátku školního roku a před každou akcí seznamuje vychovatelka děti s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě a dopravních prostředcích (zápis o provedeném poučení).

8. Cíle výchovně vzdělávací práce

Cílem výchovně-vzdělávací práce je rozvoj osobnosti člověka tak, aby byl připraven na další osobní a občanský život, na výkon povolání nebo pracovní činnosti, na získávání informací, aby se učil v průběhu celého svého života a aby pochopil a uplatňoval zásady demokracie.

Konkrétní cíle výchovy a vzdělávání

- rozvíjet osobnost dítěte – vědomosti, dovednosti, postoje
- probouzet u dětí zájem, rozvíjet sociální kontakty a komunikaci
- prohloubit zvědavost a odvalu projevit se, posilovat sebevědomí a získávat všeobecné vzdělání
- posilovat vědomí národní a státní příslušnosti (kulturní, etnická a náboženská identita)
- přiblížit zásady demokratického státu (lidská práva a svoboda, rovnost mužů a žen)
- poznávat světové a evropské tradice
- získávat znalosti o životním prostředí a jeho ochraně

Činnost školní družiny je součástí vzdělávací soustavy, bereme zřetel na věk dítěte a jeho zvláštnosti, personální, materiální a další podmínky při práci.

9. Časový plán a provoz školní družiny

Školní družina má provoz denně od pondělí do pátku v ranních i odpoledních hodinách. Časový plán je připraven na jeden školní rok. Ranní činnosti jsou klidné a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou. Děti přicházejí průběžně. Odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity spontánních činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku. Zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovednosti. Důležitá je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Všechny činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách nebo individuálně. Příprava na vyučování probíhá nenásilnou formou během celého dne formou her, vycházek, četby, besed aj. Žáci si mohou po 15⁰⁰ h hodině psát úkoly, pokud mají písemné svolení od rodičů. Kroužky jsou realizovány v rámci činnosti školní družiny.

Oddělení školní družiny jsou naplňována do počtu 30 dětí. Školní družina je určena dětem I. stupně. Zaměstnání probíhá dle výchovných složek. Průběžně sledujeme, jaké kompetence děti získávají a jaké kompetence byly rozvíjeny (podle značení jednotlivých kompetencí 1–6).

Výchovná práce ve školní družině probíhá na základě požadavku:

- pedagogického ovlivňování volného času
- dobrovolnosti
- zajímavosti a zájmovosti
- aktivity
- citlivosti a citovosti
- prostoru k seberealizaci

8. Klíčové kompetence

Činnosti ve školní družině vedou ke komplexnímu působení na dítě a navazují na práci školy. V rámci své činnosti vychovatelky úzce spolupracují s třídním učitelem a podporují osvojení klíčových kompetencí uvedených ve školním vzdělávacím programu navazujícími činnostmi:

1. Kompetence k učení

- získat chuť k učení, dokončení práce, hodnocení výkonů, hledání otázek a odpovědí, uplatnění, pozitivní vztah k učení

2. Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení a zdůvodnit je, uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace, volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve

3. Kompetence komunikativní

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání, vhodně se prezentovat, formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, účastnit se aktivně diskuzí, formulovat a obhajovat své názory, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování

4. Kompetence sociální a interpersonální

- stanovit si cíle a priority podle svých osobních schopností, posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat výsledky svého jednání a chování v různých situacích, využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, přijímat hodnocení svých výsledků, dále se vzdělávat, pečovat o své fyzické a duševní zdraví, pracovat v týmu, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů

5. Kompetence činnostní a občanské

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně, dodržovat zákony, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování

6. Kompetence k trávení volného času

- rozvíjí schopnost aktivního využívání volného času, odbornost, nadání, vede k seberealizaci, zvyšuje zdravé sebevědomí, prohlubuje sebereflexi

7. Kompetence k ovládnutí digitální dovednosti

- používat digitální technologie k objevování, učení a kreativní tvorbě, bezpečně pracovat s digitálními zařízeními a aplikacemi, vyhledávat a hodnotit informace, respektovat online komunikaci a ochranu osobních údajů, udržovat pravidla logického myšlení a řešení prostřednictvím programu a interaktivních projektů, spolupracovat při práci s technologiemi a chápat jejich význam v běžném životě.

Kompetence jsou označeny čísly, kterých užíváme v měsíčním plánu (1–7).

9. Výchovně vzdělávací oblasti

Výchovně vzdělávací oblasti vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a jsou aplikovány na druhy činností odehrávající se ve školní družině. V naší školní družině využíváme projekt základního vzdělávání pro školní družinu – průřezové téma:

1. Člověk a jeho svět Pravidelné činnosti Vycházky ulicemi, kde děti bydlí, vycházky kolem školy, řeky	Tematický okruh Průběžné činnosti Cesta do školy	Místo, kde žijeme Příležitostné činnosti Prohlídka školy, výstavy prací
2. Člověk a jeho svět Pravidelné činnosti Mluvit s dětmi, co vidí v televizi, povolání, dárečky, narozeniny, kamarádi	Tematický okruh Průběžné činnosti Mediální výchova	Lidé kolem nás Příležitostné činnosti Beseda o civilizačním pokroku (mobily, počítače atd.
3. Člověk a jeho svět Pravidelné činnosti Výrobky, malování – roční období	Tematický okruh Průběžné činnosti Kalendář – čas v životě	Lidé a čas Příležitostné činnosti Módní přehlídky, Den Země, Beseda o životním prostředí
4. Člověk a jeho svět Pravidelné činnosti Četby, vyprávění, kresby, Vánoce, Velikonoce, pozorování rostlin a živočichů, etika	Tematický okruh Průběžné činnosti Roční období	Rozmanitost přírody Příležitostné činnosti Besedy, tematické vycházky
5. Člověk a jeho svět Pravidelné činnosti Úklid svých věcí, pracoviště, zdravý životní styl, pohyb na zdravém vzduchu, sportovní hry, hry s míčem	Tematický okruh Průběžné činnosti Životní prostředí – environmentální výchova	Člověk a jeho zdraví Příležitostné činnosti Beseda s lékařem, policií, hasiči

10. Formy činnosti školní družiny

Dobu, kterou děti pobývají ve školní družině, mohou využívat k rozvíjení svých zájmů a potřeb. Zájmová činnost školní družiny je orientována na pohybové a tělovýchovné aktivity, výtvarné a rukodělné činnosti, hudebně pohybovou činnost. Zájmové vzdělávání dětí probíhá také v dalších činnostech a aktivitách, které jsou rozpracovány v plánech vychovatelek a obsahují tyto činnosti:

pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání, kterou si každá vychovatelka vytvoří dle věkového složení a rozvrhu dětí svého oddělení, patří sem i režimové momenty

průběžná činnost – četba, poslechové činnosti, klidové zájmové činnosti, samostatná četba knih a časopisů, relaxace na koberci, rozhovory s dětmi

spontánní činnost – ranní i koncová činnost, pobyt venku, výběr dle zájmu dětí. Role vychovatelky spočívá nejen v zajištění bezpečnosti, ale také v podněcování, navození a motivaci aktivit dětí. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

odpočinková činnost – aktivní odpočinek, tělovýchovné a pohybové aktivity, výtvarné a rukodělné činnosti, hudba, zpěv, tanec, dramatická, přírodovědná a vlastivědná činnost

příprava na vyučování – didaktické hry, tematické vycházky, četba... Po domluvě s rodiči je možné i individuální vypracování domácích úkolů (kompetence č. 1).

příležitostná činnost – akce nad rámec týdenní skladby – výlety, exkurze, velikonoční a vánoční dílny, soutěže, prázdninové tábory. Akce mohou být určeny i pro rodiče (kompetence č. 1, č. 3, č. 4, č. 5, č. 6).

11. Evaluační plán

Evaluační práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá:

- činností družiny jako specifického školského zařízení
- prací oddělení družiny
- působením činností a vychovatelky na jednotlivé žáky

Vnitřní evaluační procesy probíhají na úrovni:

- Individuální – vychovatelka si průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činností a evaluaci vzdělávacího procesu, která jí umožní i jeho případnou úpravu. Hledá nové metody, které by postupně vedly ke kvalitnějším výsledkům.
- vedení školy – výchovnou práci v družině hodnotí vedení školy, které zajišťuje svými vlastními prostředky (pozorování, hospitace, kontroly aj.), sleduje, jak jsou naplňovány vytyčené cíle a jak družina plní své celkové poslání.

Hodnocení práce a kontrolní činnost:

- hodnocení vychovatelek probíhá průběžně, závěry budou projednány čtvrtletně na pedagogických radách v návaznosti na písemné podklady
- hodnocení vedení školy formou hospitací (minimálně 2x ročně), průběžné kontroly dle potřeby a aktuálních požadavků
- hospitace na mimořádných akcích (soutěže, akce pro děti aj.)